

اصول طراحی و مدل سازی کفش

۱- آشنایی کلی با قالب و نمره قالب

مؤلف: حمید رستاخیز*

۲- سینه قالب

دنباله سرپنجه تا اول گودی بغل قالب است. گردی وسط سینه با گودی بغل قالب را سرسینه (Ball) گویند. مرکز گردی سرسینه را نقطه جویتهگرت (Jointgirth) یا قطر قالب می نامند که چاق و لاغری پا از این قسمت مشخص می گردد و بر روی قالبها یا با حروف لاتین و یا با اعداد نشان داده می شوند. در ایران معمولاً از حروف: $\frac{1}{4}G$, H, G, GH و یا از شماره های ۶، $\frac{1}{4}$ ، ۷، ۸ استفاده می شود.

۳- آریا اینستپگرت (Instepgirth)

از ابتدای برجستگی استخوان روی پا تا انتهای آن که اول ساق پا است، امتداد دارد. مرکز قوسی این استخوان یا قالب نقطه اینستپگرت است.

۴- قسمت پشت قالب (Counter)

از اینستپگرت تا انتهای قالب است. فرم این قسمت با بلندی و کوتاهی پاشنه تغییر کرده و در قالبهایی که پاشنه یکسان دارند استاندارد است.

توضیح: ارتفاع سرپنجه (Toe) از زمین تا کف قالب نسبت به بلندی پاشنه (Heel) از زمین تا کف به مقدار $\frac{1}{3}$ افزایش ارتفاع پاشنه، کم می شود. به این ترتیب که اگر بلندی پاشنه ۱۰ میلیمتر باشد ارتفاع سرپنجه قالب از سطح زمین ۱۲ میلیمتر است. اگر بلندی پاشنه ۲۰ میلیمتر باشد، ارتفاع سرپنجه ۱۱ میلیمتر می شود و الی آخر.

قالب از چوب یا پلاستیک ساخته می شود. ساخت قالب بر مبنای مطالعات وسیع ساختمان پای نژادها و اقوام گوناگون انسان انجام گرفته است. این امر طبق محاسبات متخصصان فن در کشورهای مختلف که دارای صنعت شناخته شده کفش هستند، ارائه گردیده است. سیستم های اندازه گیری شناخته شده قالب عبارتند از:

۱- فرانسوی ۲- انگلیسی ۳- متریک

قالب از دو بخش تشکیل می شود، کف و روی قالب. کف دارای ۳ قسمت و روی قالب دارای ۴ قسمت است. سه قسمت کف عبارتند از:

۱- سرپنجه، از نوک تا ابتدای سینه قالب ادامه دارد (محل قرار گرفتن انگشتهای پا در کفش)

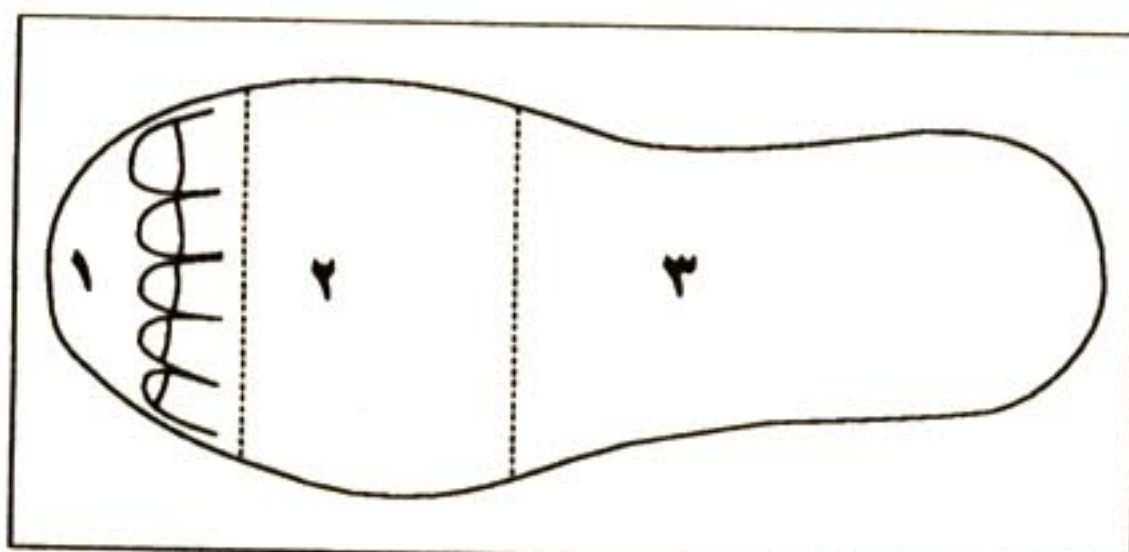
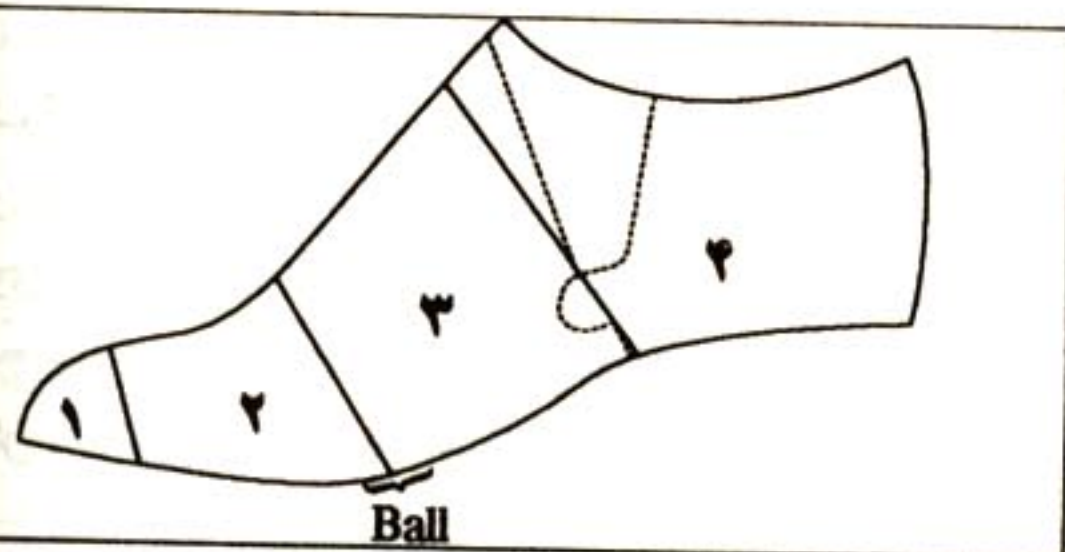
۲- سینه قالب، از دنباله محل انگشت کوچک پا شروع و تا گودی اخم یا شانک (shank) امتداد می یابد.

۳- قسمت اخم یا شانک قالب، از انتهای گردی سینه تا آخر قالب را شامل می شود.

چهار قسمت روی قالب عبارتند از:

۱- سرپنجه (Toe)

این قسمت نشانگر مدل قالب است که مدل سازهای قالب در کارخانه های قالب سازی، نسبت به هر فصل و زمان با تغییراتی که در این قسمت پدید می آورند، مدل جدیدی را ارائه می دهند.

جدول تبدیل اندازه پا به نمره کفش در سیستمهای مختلف:

سیستم انگلیسی:

طول پا (به سانتیمتر) تقسیم بر ۰/۸۴۶۷ = سانتیمتر (طول یک نمره) حاصل آن منهای عددهای ۱۲ و ۲۵ به ترتیب در گروه خردسالان و بزرگسالان.

$$\frac{\text{طول پا}}{۰,۸۴۶۷} - ۲۵ = \text{مردانه} \quad \frac{\text{طول پا}}{۰,۸۴۶۷} - ۱۲ = \text{بچه گانه}$$

سیستم فرانسوی:

طول پا (به سانتیمتر) ضرب در عدد ۳ حاصل آن تقسیم بر عدد ۲ در کلیه گروهها.

$$\frac{\text{طول پا} \times ۳}{۲} = \text{نمره قالب فرانسوی}$$

تبدیل نمره قالب فرانسوی به انگلیسی:

نمره قالب فرانسوی تقسیم بر عدد ۱/۲۷ منهای ۱۲ یا ۲۵ در گروه بزرگ و کوچک.

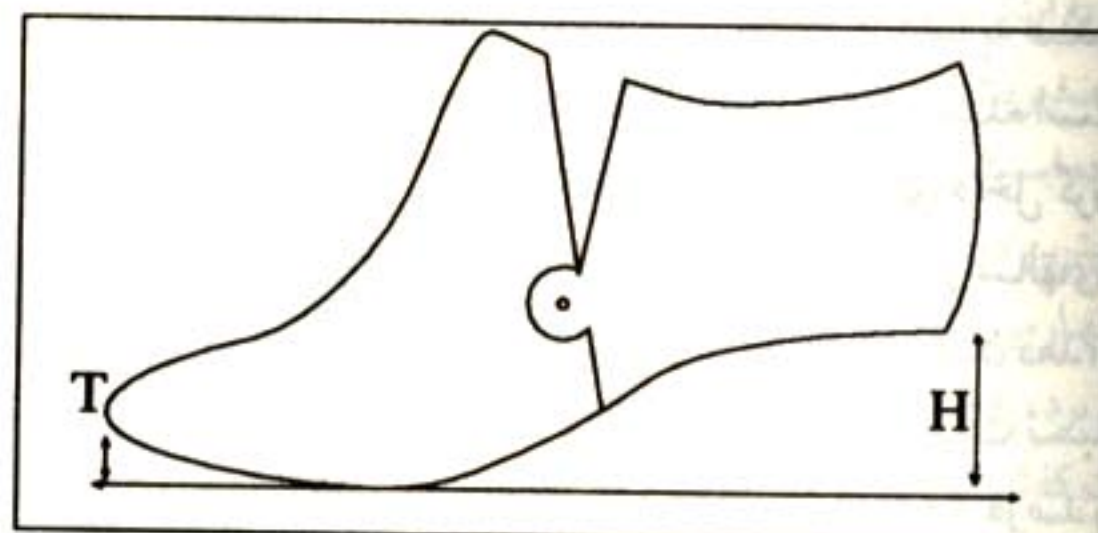
$$\frac{\text{نمره قالب}}{۱,۲۷} - ۲۵ = \text{مردانه-زنانه} \quad \frac{\text{نمره قالب}}{۱,۲۷} - ۱۲ = \text{بچه گانه}$$

تبدیل نمره قالب انگلیسی به فرانسوی:

نمره قالب بعلاوه ۱۲ یا ۲۵ در گروه کوچک و بزرگ ضربدر عدد ۱/۲۷

$$\text{نمره بچه گانه} = ۱۲ + (\text{نمره قالب} \times ۱/۲۷) \\ \text{نمره بزرگسال} = ۲۵ + (\text{نمره قالب} \times ۱/۲۷)$$

پاشنه ۱۰ میلیمتر	پنجه ۱۲ میلیمتر
پاشنه ۲۰ میلیمتر	پنجه ۱۱ میلیمتر
پاشنه ۳۰ میلیمتر	پنجه ۱۰ میلیمتر
پاشنه ۴۰ میلیمتر	پنجه ۹ میلیمتر
پاشنه ۵۰ میلیمتر	پنجه ۸ میلیمتر
پاشنه ۶۰ میلیمتر	پنجه ۷ میلیمتر
پاشنه ۷۰ میلیمتر	پنجه ۶ میلیمتر
پاشنه ۸۰ میلیمتر	پنجه ۵ میلیمتر
پاشنه ۹۰ میلیمتر	پنجه ۴ میلیمتر

اندازه و معیارهای قالب در دو سیستم انگلیسی و فرانسوی:

در سیستم انگلیسی مبدأ را طول و قطر پای نوزاد قرار داده اند. کمترین طول و قطر آن به ترتیب عبارت است از ۱۰۲/۲ و ۹۸ میلیمتر و بیشترین آن ۱۱۴/۲ و ۱۵۲ میلیمتر. مبدأ هر نمره را $\frac{1}{3}$ اینچ (یعنی ۸/۴۶ میلیمتر) قرار داده اند.

قالبها از نظر قطر به دو گروه تقسیم شده اند:

الف) گروه نو نهالان فاصله هر نمره ۳ میلیمتر

ب) گروه بزرگسالان فاصله هر نمره ۶ میلیمتر

نمره بندی قالبها از نظر طولی به دو گروه تقسیم

می شوند:

الف) از نوزاد تا نوجوانان شماره ۱ تا $۱۳\frac{1}{3}$

ب) جوانان، زنان و مردان نمره ۱ الی ۱۲

نمره بندی در سیستم انگلیسی نیم نمره، نیم نمره افزایش

می یابد.

در سیستم فرانسوی مبدأ را یک و طول هر نمره را ۶/۶۶

میلیمتر، بر مبنای $\frac{2}{3}$ سانتیمتر قرار داده و قطر را به ۳ گروه

تقسیم کرده اند:

الف) مردانه و جوانان در حدود ۴ میلیمتر

ب) زنانه در حدود ۳ میلیمتر

ج) نوجوانان و بچه گانه در حدود ۴ میلیمتر

* حمیدرستاخیز، استاد مدل سازی کفش، ۴۷ سال پیش

(۱۳۶۲) در ۱۸ سالگی در شیراز وارد صنعت کفش شد و در

سال ۱۳۴۵ به عنوان متخصص مدل ساز به استخدام کفش ملی

در آمد. بخش مدل سازی کفش ملی در آن سال تحت سرپرستی

یک متخصص ایتالیایی بود. استاد رستاخیز در دوره های

آموزشی در ایتالیا و در سمینارها و نمایشگاههای ایتالیا و

کشورهای دیگر شرکت کرده است. وی در سال ۶۸ از کفش

ملی بازنشسته شد، اما به کار تدریس که دو سال پیش از آن

شروع کرده بود، ادامه می دهد. استاد رستاخیز در حال حاضر

مدرس کلاسهای مدل سازی «جامعه مدیران و متخصصین صنعت

کفش ایران» است. آنچه در بالا خواندید بخشی از جزوه های

درسی اوست که به زودی به صورت کتاب منتشر خواهد شد.